

چک لیست پایش پزشک خانواده گروه بهداشت محیط و حرفه‌ای

مرکز بهداشت استان آذربایجان شرقی
تابستان سال ۱۳۸۶

تهیه و تنظیم: گروه کارشناسان بهداشت محیط و حرفه‌ای
کمیته مدیریت نرم افزاری پزشک خانواده
واحد فنی مرکز بهداشت استان

شرح وظایف پزشک خانواده - واحد بهداشت محیط

مدیریتی	اجرایی
شناخت برنامه های بهداشت محیط در مرکز بهداشتی و درمانی و خانه های بهداشت	مشارکت در تدوین برنامه های آموزشی و آموزش گروههای هدف در موارد لزوم
نظارت بر فعالیتهای بهداشت محیطی مربیان ، بهورزان و ارائه پسخوراند	شناسایی مشکلات خاص بهداشت محیطی منطقه
کنترل و پی گیری ارسال بموقع آمار و اطلاعات	جلب مشارکت مردم و ارگانهای بین بخشی برای حل معضلات بهداشت محیطی منطقه تحت پوشش
آشنایی با قوانین و دستورالعملها	بازدید از منطقه تحت پوشش به همراه اعضای تیم سلامت در مواقع لازم
پی گیری اجرای طرح عملیات بهداشت محیط روستاها	
نظارت بر وضعیت بهداشت محیطی واحد های تابعه و پیگیری رفع موارد نقص	

شرح وظایف پزشک خانواده - واحد بهداشت حرفه ای

- ۱- آشنایی با اهداف طرح ادغام بهداشت حرفه ای در سیستم بهداشت عمومی ، طرح صنوف ، ایستگاه بهگر
- ۲- آشنایی با دستورالعملها وقوانین مربوطه
- ۳- آگاهی کامل از تعداد واحد ها وشاغلین در منطقه تحت پوشش به تفکیک بُعد کارگر ونوع وفعالیت کارگاه ،سن و جنس کارگران
- ۴- آگاهی لازم از عوامل زیان آور محیط کار در منطقه تحت پوشش
- ۵- انجام معاینات کلینیکی و پاراکلینیکی شاغلین کارگاهها و تشخیص بیماریهای ناشی از کار در منطقه تحت پوشش و ثبت و درج بیماریهای حرفه ای تشخیص داده شده قدیم و جدید به تفکیک نوع بیماری، جنس ،سن، شغل ، سابقه کار وآدرس محل کار
- ۶- صدور کارت بهداشتی کارگران شاغل در صنایع مواد غذایی
- ۷- پذیرش شاغلین ارجاعی از سطوح اول وارجاع موارد مشکوک به بیماری به سطوح بالاتروپیگیری تا حصول نتیجه
- ۸- نظارت موردی از کارگاههای تحت پوشش منطقه به اتفاق کاردان یا کارشناس ناظر
- ۹- شرکت وهمکاری در جلسات آموزشی بهداشت حرفه ای در خصوص شاغلین منطقه تحت پوشش
- ۱۰- بررسی ، تجزیه وتحلیل فرمهای آماری وشاخص های بهداشت حرفه ای ارسالی به ستاد مرکز بهداشت شهرستان

چک لیست پایش عملکرد پزشک خانواده - گروه بهداشت محیط و حرفه‌ای

نام پزشک مرکز بهداشتی درمانی روستایی / شهری تاریخ تکمیل

ردیف	عملکرد	بلی	خیر	مورد	نحوه	امتیاز	
						مورد	کسب شده
سوالات بهداشت محیط							
۱	آیا پزشک با فرآیندهای بهداشت محیط در مرکز بهداشتی و درمانی و خانه های بهداشت آشنایی دارد؟				۱	۳	
۲	آیا با قوانین و دستورالعمل های بهداشت محیط آشنایی دارد؟				۱	۳	
۳	آیا از حدود انتظار نمونه برداری میکروبی و شیمیایی آب از روستاها اطلاع دارد؟				۱	۱	
۴	آیا پزشک معاینات صدور کارت معاینه پزشکی را برای متصدیان اماکن طبق دستورالعمل و چک لیست انجام می دهد؟				۳ و ۲	۳	
۵	آیا از شاخص های بهداشت محیط منطقه اطلاع دارد؟				۲	۳	
۶	آیا پزشک در رفع مشکلات بهداشت محیط واحدهای تابعه اقدام نموده است؟				۳ و ۲	۴	
سوالات بهداشت حرفه‌ای							
۱	آیا پزشک فرآیندهای بهداشت حرفه‌ای را می شناسد؟				۱	۳	
۲	آیا از عوامل زیان آور کارگاههای تحت پوشش آگاهی دارد؟				۲	۱	
۳	آیا با قوانین و دستورالعمل های بهداشت حرفه‌ای آشنایی دارد؟				۱	۳	
۴	آیا پزشک معاینات شاغلین منطقه تحت پوشش خود را انجام می دهد؟				۳ و ۲	۳	
۵	آیا نسبت به ارجاع موارد مشکوک به بیماری به سطوح بالا اقدام نموده است؟				۳ و ۲	۱	
۶	آیا پزشک اقدام به ویزیت مجدد کارگران بیمار نموده است؟				۳ و ۲	۱	
۷	آیا نسبت به پیگیری موارد ارجاع تا حصول نتیجه اقدام می نماید؟				۳ و ۲	۱	
۸	آیا پزشک بصورت راندوم و موردی به همراه مربی از کارگاه تحت پوشش بازدید بعمل می آورد؟*				۳ و ۲ و ۴	۴	
	جمع نمره					۳۴	

* نحوه بررسی:

۱. پاسخ شفاهی توسط پزشک
۲. ارائه مستندات توسط پزشک
۳. بررسی مستندات و مدارک توسط پایشگر
۴. مراجعه پایشگر با پزشک به محیط

توجه: پزشک باید حداقل ۵۰٪ امتیاز این چک لیست را کسب نماید

راهنمای تکمیل چک لیست پایش عملکرد پزشک خانواده

واحد بهداشت محیط

سوال ۱- لیست فرآیندهای بهداشت محیط در مراکز بهداشتی و درمانی و خانه های بهداشت عبارت است از :

فرآیند آموزش گروههای هدف

فرآیند کنترل بهداشتی هوا

فرآیند کنترل بهداشتی آب آشامیدنی

فرآیند کنترل بهداشتی فاضلاب

فرآیند کنترل بهداشتی اماکن عمومی و مراکز تهیه و توزیع ، نگهداری و فروش مواد غذایی

کنترل بهداشتی مواد غذایی

فرآیند کنترل بهداشتی مواد زائد جامد (زباله)

فرآیند کنترل بهداشتی فضولات حیوانی

فرآیند کنترل بهداشتی ناقلین بیماریها

فرآیند کنترل بهداشتی مسکن

فرآیند کنترل بهداشتی مراکز آموزشی و پرورشی (مدارس)

فرآیند کنترل بهداشتی واحد های بهداشتی و درمانی

فرآیند کنترل بهداشتی اماکن غیر مشمول ماده ۱۳

فرآیند کنترل مصرف دخانیات

فرآیند کاهش اثرات بلایا

فرآیند جمع بندی و ارسال آمار و فعالیت های بهداشت محیط

- در صورتی که به ده مورد و یا بیشتر اشاره نماید ۳ امتیاز

- اگر به ۱۰ - ۵ مورد اشاره کند ۱,۵ امتیاز

- اگر به کمتر از ۵ مورد اشاره کند ۰,۵ امتیاز

سوال ۲- هدف از این سوال اشاره به برخی از قوانین و دستورالعمل ها می باشد

۱- اطلاع از مورد استفاده ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی : ماده ۱۳ برای کنترل بهداشتی و اعمال مقررات در خصوص اماکن زیر

در قالب فرمهای آئین نامه اجرایی طراحی شده کاربرد دارد

✓ اماکن عمومی مشمول ماده ۱۳ شامل (هتل ، متل ، مسافرخانه ، پانسیون ، مهمانخانه ، مهمانسرا ، مهد کودک ، حمام ، استخر و سونا ، آرایشگاه)

✓ مراکز تهیه و توزیع و فروش مواد غذایی (شامل کلیه اماکنی که به نحوی با مواد غذایی ارتباط دارند)

۲- موارد استفاده از کلر مادر جهت گند زدایی آب

✓ عدم دسترسی به آب شرب سالم ، بروز حوادث غیر مترقبه و

۳- مورد استفاده ماده ۶۸۸ قانون مجازات اسلامی :

✓ برخورد قانونی با هر فعالیتی که تهدید علیه بهداشت عمومی تلقی شود

۴- آشنایی با دستورالعمل نمونه برداری باکتریولوژیکی و شیمیایی آب آشامیدنی

✓ حداقل یک نمونه باکتریولوژیکی در هر ماه و یک نمونه شیمیایی از هر سه سال یکبار

در صورت اشاره به چهار مورد ۳ امتیاز داده - در صورت اشاره به ۳ مورد دو امتیاز - در صورت اشاره به کمتر از دو مورد یک امتیاز داده شود.

سوال ۳- آشنایی با دستورالعمل نمونه برداری باکتریولوژیکی و شیمیایی آب آشامیدنی

✓ حداقل یک نمونه باکتریولوژیکی در هر ماه و یک نمونه شیمیایی از هر سه سال یکبار

سوال ۴- سه مورد از فرم های معرفی برای صدور کارت معاینه پزشکی که منجر به صدور کارت شده است، بررسی شود.

سوال ۵- انتظار می رود پزشک از شاخص های مهمی متنند درصد آلودگی آب روستاها ، درصد پوشش نمونه برداری آب روستاها ، درصد خانوادهای استفاده

کننده از توالی بهداشتی، وضعیت جمع آوری و دفع بهداشتی زباله و فاضلاب و اطلاع داشته باشد.

سوال ۶- انتظار می رود پزشک خانواده نسبت به وضعیت بهداشت محیط مرکز و واحد های تابعه حساسیت لازم را داشته و اقدام و پی گیری لازم را در مورد

رفع نواقص بهداشت محیطی نظیر وضعیت سرویس بهداشتی ، آبدارخانه ، نحوه دفع زباله های عفونی و... معمول دارد .

راهنمای تکمیل چک لیست پایش عملکرد پزشک خانواده

واحد بهداشت حرفه‌ای

۱- در صورت بیان حداقل ۴ فرایند بهداشت حرفه‌ای توسط پزشک امتیاز مربوطه داده می‌شود.

• فرایندهای بهداشت حرفه‌ای :

- بازدید از کارگاههای کمتر از ۲۰ نفر
- بازدید از کارگاههای بالاتر از ۲۰ نفر
- تشکیل پرونده های پزشکی برای شاغلین کارگاههای زیر ۲۰ نفر
- تشکیل پرونده های پزشکی برای شاغلین کارگاههای بالاتر از ۲۰ نفر
- شناسائی و اندازه گیری عوامل زیان اور محیط کار در کارگاههای روستائی
- شناسائی و اندازه گیری عوامل زیان اور محیط کار در کارگاههای زیر ۲۰ نفر شهری
- آموزش موازین بهداشت حرفه‌ای به گروههای هدف
- جمع آوری و ارسال آمار فعالیت بهداشت حرفه‌ای
- جمع آوری و ارسال آمار بیماریابی (بیماریهای شغلی)
- طرح تربیت بهگر و تاسیس ایستگاه بهگر در واحد های ۴۹-۲۰ نفر شاغل

۲- از پزشک عوامل زیان آور ۲ کارگاه با توجه نوع کارگاههای تحت پوشش سؤال و در صورت صحیح بودن جواب امتیاز مربوطه داده میشود.

کارگاه عامل زیان آور

کارگاه	عامل زیان آور
قالیافی	روشنائی - گرد و غبار - وضعیت نامناسب بدن حین کار - ابزار کار نامناسب
دامداری	دما و رطوبت - عوامل عفونت زا و بیماریهای مشترک انسان و دام
نجاری	صدا - ارتعاش - گرد و غبار - وضعیت نامناسب بدن حین کار - ابزار کار نامناسب
مکانیکی	صدا - گاز و بخار و مایعات سوزاننده و خورنده - وضعیت نامناسب بدن حین کار - ابزار کار نامناسب
جوشکاری	صدا - دود فلزی (فیوم یا دمه فلزی) - اشعه مضر - وضعیت نامناسب بدن حین کار - ابزار کار نامناسب
کشاورزی	دما و رطوبت - گرد و غبار - اشعه مضر ناشی از آفتاب - وضعیت نامناسب بدن حین کار - ابزار کار نامناسب
آهنگری	صدا - وضعیت نامناسب بدن حین کار - ابزار کار نامناسب

۳- در صورت آشنائی پزشک با مواد ۹۲ و ۸۵ و ۱۵۶ و تبصره یک ماده ۹۶ قانون کار و دستورالعمل بازدید کارگاهی امتیاز مربوطه داده شود.

ماده ۹۲: مکلف بودن کارفرمایان برای انجام معاینات و آزمایشهای دوره ای از کارگران (حداقل یک بار در هر سال)

ماده ۸۵: مکلف بودن کارفرمایان به رعایت دستورالعملهای ارسالی از طرف وزارت بهداشت و کار

ماده ۱۵۶: دستورالعملها و موازین بهداشتی در تاسیسات و تسهیلات کارگاهی

تبصره یک ماده ۹۶: وزارت بهداشت مسول برنامه ریزی و ارزشیابی کلیه مسائل بهداشتی و درمانی در کارگاهها

دستورالعمل بازدید از کارگاهها: از تمامی کارگاهها حداقل یک بار بازدید اولیه و دو بار بازدید پیگیری در طول سال بایستی انجام گیرد.

۴- الف (تکمیل صحیح پرونده (فرم معاینات) ۵۰٪ امتیاز (پرونده پزشکی ۵ کارگر مورد بررسی قرار گرفته و در صورت تکمیل آن مطابق دستورالعمل ۵۰٪ امتیاز داده شود)

ب) نسبت انجام معاینات متناسب با تعداد کارگران و زمان طی شده ۵۰٪ امتیاز (مثال: اگر تعداد کارگران یک روستا ۱۰۰ نفر باشد پزشک حداقل در طول هر فصل باید ۲۵ نفر را تحت انجام معاینات دوره ای قرارداد.

۵- اگر روند مربوط به ارجاع (در صورت نیاز) مطابق دستورالعمل انجام معاینات باشد امتیاز کامل داده شود.

۶- اگر پزشک مطابق مقررات نسبت به ویزیت مجدد کارگران بیمار مستندات ارائه کند امتیاز کامل داده شود.

۷- ۵۰٪ امتیاز مربوط به مستندات پیگیری ارجاع و ۵۰٪ بقیه مربوط به مستندات حصول نتیجه

۸- در صورت ارائه مستندات مبنی بر حداقل یک مورد بازدید در هر دو ماه امتیاز کامل داده شود.